

УДК 331.103

Бартків О. – ст. гр. БМс-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

НЕОБХІДНІСТЬ У ВИСОКОПРОДУКТИВНІЙ ПРАЦІ

Науковий керівник: к.е.н. Зяйлик М.Ф.

Важливим елементом організації праці на підприємстві є вдосконалення планування, організації і обслуговування робочих місць з метою створення на кожному з них необхідних умов для високопродуктивної праці. Продуктивність праці характеризує ефективність виробничої діяльності людей у процесі створення матеріальних благ і надання послуг. Для забезпечення високопродуктивної праці важливим є планування та організація робочого місця. Робоче місце – це зона трудової діяльності робітника, або групи робітників, оснащені всім необхідним для успішного здійснення роботи. Водночас це первинна ланка виробничої структури підприємства, яка може функціонувати відносно самостійно. Організація робочого місця – система заходів щодо його планування, оснащення засобами і предметами праці, розміщення в певному порядку, обслуговування та атестації.

Планування робочого місця передбачає раціональне розміщення у просторі матеріальних елементів виробництва, зокрема устаткування, технологічного та організаційного оснащення, а також робітника. Робоче місце має робочу, основну і допоміжні зони. В основній зоні яка обмежена досяжністю рук людини в горизонтальній та вертикальній площинах, розміщуються засоби праці, що постійно використовуються в роботі. Велике значення має забезпечення робочих місць технологічним устаткуванням, оскільки це впливає на підвищення продуктивності праці.

Оснащення робочих місць масових професій може здійснюватися за типовими проектами, в яких враховані необхідні рекомендації щодо оснащення і планування робочих місць даного виду. Використання типових проектів сприяє впровадженню досягнень науки і передового досвіду в процесі організації робочих місць, знижує трудомісткість роботи, дозволяє підвищити рівень організації трудових процесів. Для того щоб такого не траплялося всі робочі місця на підприємстві класифікуються за такими параметрами як професія та кількість виконавців, ступінь спеціалізації, рівень механізації, кількість устаткування, характер розміщення в просторі. На підприємствах в залежності від кількості виконавців тому розрізняють індивідуальні та колективні робочі місця. Індивідуальне робоче місце призначене для роботи одного працівника протягом зміни. Колективне робоче місце призначене для здійснення процесу праці одночасно кількома робітниками або бригадою. Велике значення в організації праці має обслуговування робочих місць, тобто забезпечення їх протягом робочої зміни сировиною, матеріалами, заготівками, транспортними засобами, послугами ремонтного характеру. Обслуговування робочих місць здійснюється за такими функціями: енергетична, підготовчо – технологічна, інструментальна, налагоджувальна, міжремонтна, контрольна, облікова. Всі ці функції мають виконуватися безперебійно і в певних організаційних формах, таких як, стандартне, планово – попереджувальне, чергове обслуговування робочих місць. Для забезпечення збалансованості між кількістю робочих місць і наявними трудовими ресурсами, раціональнішого використання резервів виробничого потенціалу та підвищення продуктивності праці застосовують атестацію і паспортизацію робочих місць. Кожен керівник повинен спостерігати за роботою свого підлеглого та за його робочим місцем.